

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către
Felix Guțu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de către Felix Guțu împotriva Ministerului Justiției al
Republicii Moldova cu privire constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului
moral,

împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel
Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Felix Guțu și s-a
menținut hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru

*(Dosarul nr. 2ra-1486/23
NR. PIGD 2-22009408-01-2ra-26092023)*

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a art. 432 alin. (1) lit. a), b), e) din Codul de procedură
civilă nu constituie temei pentru admisibilitatea recursului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. T. Vasilică,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, A. Malîi, R. Pulbere,

11 decembrie 2024
Copia corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursul depus de Felix Guțu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 ianuarie 2022, Felix Guțu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

2. În susținerea acțiunii reclamantul Felix Guțu a indicat că prin ordinul nr. 119/p din 18 august 2005, a fost concediat de la ÎS „Moldatsa”. În ordinul de concediere nr. 119/p s-a dispus „În conformitate cu cerințele Codului Muncii art. 86 pct. 1) lit. (j), pentru săvârșirea la locul de muncă a unei sustrageri a averii întreprinderii, a-l concedia pe Controlorul de dirijare a traficului aerian Felix Guțu cu data de 18 august 2005”.

3. În urma acestui eveniment, la 19 octombrie 2005, Felix Guțu a depus cerere chemare judecată.

4. Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 2-347/06 din 22 martie 2006, s-a respins acțiunea înaintată de reclamantul Felix Guțu către ÎS „Moldatsa” privind anularea ordinelor de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, dauna morală și cheltuielile de judecată.

5. Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a- 1697/06 din 25 mai 2006, s-a admis apelul declarat de Felix Guțu, s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 22 martie 2006 și s-a adoptat o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial acțiunea lui Felix Guțu.

6. Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-1571/06 din 30 august 2006, s-a admis recursul declarat de către ÎS „Moldatsa” și s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2006, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 22 martie 2006.

7. Reclamantul a menționat că la 20 octombrie 2020 CtEDO a pronunțat hotărârea în cauza Felix Guțu c. Moldovei, cererea nr. 13122/07, care a devenit definitivă la 20 ianuarie 2021.

14. Dacă ***** , *****

15. Analizând jurisprudența CEDO în cazurile de neexecutare, reclamantul a constatat că mărimea acesteia este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere.

16. Prin urmare, reclamantul a solicitat să fie reparat prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, prin acordarea reclamantului unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei.

17. Reclamantul Felix Guțu a considerat că solicitările privind cuantumul prejudiciului în sumă de 300 000 lei se încadrează în limitele care sunt prevăzute de Recomandarea nr. 6 privind satisfacția echitabilă - subsemnată atât de președintele Curții Supreme de Justiție cât și Direcția Agent Guvernamental al Ministerului Justiției.

18. Consideră relevantă decizia CEDO pe cauza Laltexcal Aurica și alții 60, publicată la 24 septembrie 2015, prin care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova 61 de cereri adresate de mai mulți reclamânți, care în unison pretind caracterul insuficient al compensațiilor acordate de instanțele naționale și ineficacitatea procedurilor de examinare a pretinselor încălcări cu privire la neexecutare, executare tardivă și/sau durata excesivă a procedurilor judiciare.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

19. Prin hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Felix Guțu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

20. La 29 iunie 2022, Felix Guțu, a declarat apel împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Felix Guțu și s-a menținut hotărârea din 30 mai 2022 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pronunțate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Felix Guțu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

22. Pentru a decide astfel, reținând particularitățile și circumstanțele speței, instanța de apel a relevat că potrivit raportului prezentat și materialelor administrate s-a constatat cu certitudine că la 21 octombrie 2005, Felix Guțu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Moldatsa” cu privire la anularea ordinelor, restabilire în funcție cu încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

23. Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău nr. 2-347/2006 din 22 martie 2006 s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Felix Guțu împotriva ÎS „Moldatsa” cu privire la anularea ordinelor, restabilire în funcție cu încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

24. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 04 aprilie 2006, Felix Guțu a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 22 martie 2006.

25. Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-1697/06 din 25 mai 2006 s-a admis apelul declarat de Felix Guțu, s-a casat integral hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 22 martie 2006 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere în parte a acțiunii, potrivit căreia s-a anulat ordinul nr. 119/p din 18 august 2005 și s-a obligat ÎS „Moldatsa” să îl restabilească pe Felix Guțu în funcția deținută anterior de controlor de trafic aerian începând cu data concedierii 18 august 2005. S-a încasat de la ÎS „Moldatsa” în beneficiul lui Felix Guțu pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă salariul mediu în mărime de 45 508,88 lei și în recuperarea prejudiciului moral cauzat un salariu mediu lunar în sumă de 5 056,52 lei, în total 50 565,20 lei.

26. La 06 iunie 2006, ÎS „Moldatsa” a depus cerere de recurs împotriva soluției instanței de apel din 25 mai 2006.

27. Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-1571/06 din 30 august 2006 s-a admis recursul declarat de către ÎS „Moldatsa” și s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2006, cu menținerea hotărârii Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 22 martie 2006.

28. La 14 aprilie 2011, Felix Guțu a depus cerere de revizuire.

29. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2r-149/11 din 19 octombrie 2011, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de Felix Guțu.

30. La 28 mai 2015, Felix Guțu a depus cerere de revizuire.

31. Potrivit încheierii Curții Supreme de Justiție nr. 2rh-1/16 din 30 martie 2016 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Felix Guțu împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006.

32. La 19 aprilie 2021, Felix Guțu a depus cerere de revizuire.

33. Potrivit încheierii Curții Supreme de Justiție nr. 2rh-56/21 din 16 iunie 2021 s-a admis cererea de revizuire depusă de Felix Guțu.

34. Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-1125/21 din 21 iulie 2021 s-a respins recursul declarat de ÎS „Moldalsa” și s-a menținut decizia din 25 mai 2006 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Felix Guțu împotriva ÎS „Moldalsa” cu privire la anularea ordinelor privind aplicarea sancțiunii disciplinare și concediere, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

35. Instanța de apel a reținut că judecarea procesului într-un termen rezonabil are ca scop înlăturarea incertitudinii în care se găsesc părțile prin restabilirea, cât mai curând posibil, a drepturilor încălcate și prin reinstaurarea legalității, care trebuie să guverneze toate raporturile juridice într-un stat de drept, ceea ce constituie o garanție a unui proces echitabil.

36. Astfel, instanța de apel a considerat relevante argumentele reprezentantului Ministerului Justiției, care a menționat că comportamentul părții reclamante a fost unul îndreptat spre tergiversarea examinării cauzei, care era tolerat din partea instanței de judecată. Partea reclamantă în prima instanță practic la fiecare ședință de judecată a solicitat amânarea ședinței, din motivul înaintării a careva cereri și demersuri, astfel că după cum susține reprezentantul pârâtului Felix Guțu odată ce pretinde încălcarea termenului rezonabil la examinarea cauzei, la acel moment dispunea de toate pârghiile legale de a înainta instanței de judecată o cerere de urgentare. Se atestă că reclamantul pe parcursul examinării cauzei nr. 2-347/2006, nu s-a folosit de acest remediu intern care a fost instituit de legiuitor anume în scopul de a evita pericolul de încălcare a termenului rezonabil la examinarea cauzei.

37. De asemenea, instanța de apel a menționat că nu pot constitui temei de admitere a cererii argumentele lui Felix Guțu precum că instanțele naționale prin acțiunile sale ilegale au dus la încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, ori instanțele naționale au examinat cauza 2-347/2006 parcurgând

cele 3 grade de jurisdicție în 7 luni și 11 zile, după cum urmează: Judecătoria Botanica mun. Chișinău 21 octombrie 2005 – 22 martie 2006 (5 luni 1 zile), Curtea de Apel Chișinău 13 aprilie 2006 – 25 mai 2006 (1 lună, 12 zile), Curtea Supremă de Justiție 01 august 2006 – 30 august 2006 (29 zile). Totodată, reieșind din raportul motivat rezultă că ședințele au fost stabilite în termeni reduși, amânări din vina instanței nu au fost admise.

38. În această ipoteză instanța de apel nu a constatat existența premiselor de a considera că instanțele naționale nejustificat au tergiversat examinarea cauzei civile la cerere de chemare în judecată înaintată de Felix Guțu împotriva ÎS „Moldatsa” cu privire la anularea ordinelor, restabilire în funcție cu încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral, or, la examinarea prezentului litigiu instanțele naționale au respectat întocmai cadrul procedural impus de dispozițiile Codului de procedură civilă.

39. Instanța de apel a reținut că prin prezenta acțiune depusă cu privire la încălcarea a termenului rezonabil de examinare a cauzei, Felix Guțu a făcut referire și la perioada din 30 august 2006 – 21 iulie 2021, perioadă în care au fost examinate cererile de revizuire. Însă, revizuirea este o cale extraordinară de atac pusă la dispoziția persoanelor interesate. Aceasta nu presupune rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens. Totodată, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. Urmează a fi luat în considerare că procedurile extraordinare (recursuri în interesul legii, revizuirii, etc.) de obicei nu se includ în calculul duratei procedurilor, decât dacă prin ele s-a examinat fondul cauzei și hotărârea definitivă a fost casată.

40. Deși, Felix Guțu la 14 aprilie 2011 și respectiv 28 mai 2015 a depus cereri de revizuire, prin încheierile Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2011 și respectiv 30 martie 2016 au fost respinse cererile de revizuire ca inadmisibile.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

41. La 25 septembrie 2023, Felix Guțu, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

SOLICITAREA RECURENTEI

42. În motivarea recursului recurentul a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece este ilegală, contrară prevederilor legale.

43. A menționat că soluția instanței de apel constituie o încălcare a prevederilor legale care impun o examinare complexă, obiectivă și sub toate aspectele a cauzei civile, o încălcare a dreptului său la proces echitabil și a dreptului de proprietate. În continuare, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond și instanța de apel. În drept, a indica prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b), e) din Codul de procedură civilă.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

44. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

45. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 06 iunie 2023 și a expediat-o participanților la proces la 14 iulie 2023, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere prin poșta terestră (f. d. 228, vol. I), însă confirmarea recepționării la materialele cauzei nu este. Astfel, recursul declarat la 25 septembrie 2023 de Felix Guțu, este în termen.

46. Prin încheierea din 06 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a expediat intimatului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, copia recursului declarat de Felix Guțu și s-a comunicat dreptul de depunere, în termen de până la o lună, a referinței, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererea de recurs (f. d. 15, 16, vol. II).

47. La 11 decembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Felix Guțu ca fiind nefondat și inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

48. Art. 433 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1)”

49. Art. 431 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„ Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Felix Guțu, împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023

51. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

52. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

54. Din analiza recursului declarat de Felix Guțu rezultă că, drept temei de declararea a recursului au fost invocate prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b), e) din Codul de procedură civilă.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

56. De asemenea, motivele menționate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

57. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației (redată în acțiune și cererea de apel), nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

58. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

59. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

60. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

61. Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Felix Guțu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. a), urmează a fi considerat inadmisibil.

62. Din aceste motive, în conformitate cu art. art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de către Felix Guțu, împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni